

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1264/23-T

Název	Základní škola Havířov-Podlesí K. Světlé 1/1372 okres Karviná
Sídlo	Karolíny Světlé 1372/1, Podlesí, 736 01 Havířov
E-mail	zssvetle.havirov@seznam.cz
IČO	48805424
Identifikátor	600136027
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mgr. Bc. Petr Ptáček, Ph.D., MBA
Zřizovatel	statutární město Havířov
Místo inspekční činnosti	Karolíny Světlé 1372/1, Podlesí, 736 01 Havířov
Inspekční činnost na místě	23. 5. 2023 – 26. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Havřív-Podlesí K. Světlé 1/1372 okres Karviná (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny - výdejny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo celkem 445 žáků, z toho 76 byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby a osmi žákům byl na základě doporučení školského poradenského zařízení vypracován individuální vzdělávací plán. Dva žáci se vzdělávají individuálně. Zájmové vzdělávání ve školní družině navštěvovalo 120 žáků ve čtyřech odděleních. V minulých letech vedení školy vhodně reagovalo na zvyšující se zájem o vzdělávání ve škole a navýšilo nejvyšší povolený počet žáků základní školy na 500 a žáků navštěvujících školní družinu na 120.

Přehledné informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.zssvetle.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od 1. srpna 2022, absolvoval příslušné kvalifikační studium a dalším průběžným vzděláváním si aktivně rozšiřuje potřebné znalosti. Vlastní koncepční záměry má zpracovány i se stanovením dlouhodobých cílů a strategií, důraz klade na příznivé klima pro všechny účastníky vzdělávání, posílení finanční gramotnosti a etiky. V průběhu inspekční činnosti bylo zaznamenáno mírně zhoršené vnímání některých aspektů prosociálních vztahů mezi jednotlivými aktéry vzdělávání. Vzhledem ke krátké působnosti ředitele školy ve funkci a v souladu s koncepcí školy by bylo žádoucí intenzivně pracovat na příznivém klimatu v pracovním kolektivu. Vybrané řídicí pravomoci týkající se základní školy, školní družiny a individuálně se vzdělávajících žáků účelně delegoval na svého zástupce. Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti realizované v roce 2014 přirozenou personální obměnou, jeho stávající složení umožňuje zabezpečit vzdělávání ve všech součástech školy i potřebnou péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž účinnější podporu zajišťuje devět asistentů pedagoga. S ohledem na velikost pavilonové budovy školy si pedagogové aktuální informace a poznatky o vzdělávání a chování žáků sdílejí na společném uložisti a osobně sdělují na pedagogických radách nebo v rámci pravidelných setkání jednotlivých metodických orgánů a předmětových komisí. Průběžně vyhodnocují jejich pokrok, dosažené výsledky nebo hledají možné příčiny neúspěchu a jeho nápravy. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá plánovitě a vychází z požadavků učitelů i potřeb školy, bylo zaměřeno zejména na komunikaci s problémovými žáky, prevenci patologických jevů a vedení třídnických hodin či nově zavedenou robotiku do výuky informatiky. Poznatky z navštívených kurzů nebo webinářů vyučující následně zavádějí do vzdělávacího procesu, ověřují jejich využitelnost a přínos pro práci s žáky.

Hospitační činnost rozšířeného vedení školy je realizována napříč vyučujícími, zaměřuje se zejména na nově přichozí pedagogy a na pedagogy, kteří si doplňují kvalifikaci. Vedení školy poskytuje pedagogům účinnou zpětnou vazbu prostřednictvím rozboru hodin s následným doporučením. Vzájemné hospitace podporující předávání pedagogických zkušeností vyučujících jsou zatím pouze na dobrovolné bázi.

Škola díky spolupráci se zřizovatelem i využitím projektových a dotačních výzev zlepšila celkové materiální podmínky pro vzdělávání, což přispívá k efektivnějšímu naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Došlo k revitalizaci budovy, vybudování či modernizaci odborných učeben i tříd, vybavení školy digitální technikou a pomůckami. Škola již ve školním roce 2021/2022 zareagovala na změnu rámcového vzdělávacího programu v oblasti informatiky vybavením novými robotickými pomůckami, 3D tiskárnami

a zapracovala úpravy rámcového vzdělávacího programu do svého školního vzdělávacího programu. Pro podporu polytechnického vzdělávání byly dovybaveny dílny a v neposlední řadě došlo k úpravě zázemí pro pedagogy renovací kabinetů. Škola disponuje příznivými venkovními prostory, které však pro pobyt žáků během vyučování a o přestávkách nejsou vhodně upraveny, takže nemohou být pro stávající technický stav smysluplně využívány.

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá v samostatné budově v areálu školy, která využívá ke své činnosti dobře vybavené vlastní prostory a další prostory školy např. školní hřiště a tělocvičnu.

Škola vytváří dobré předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Vstup do budovy školy byl v době inspekční činnosti zabezpečen proti vniknutí a pohybu cizích osob. Žáci jsou seznamováni se školním řádem a prokazatelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. K úrazům dochází převážně při sportovních a pohybových aktivitách žáků, je však nezbytné se problematikou zvýšené úrazovosti systematicky zabývat a přijímat adekvátní opatření.

Školní stravování zajišťuje školní jídelna - výdejna, která je zapojena do projektu Obědy do škol a získává finanční podporu k úhradě stravného pro žáky, kteří by ze sociálních důvodů nemohli využívat služeb tohoto zařízení. Žákům, jejichž zdravotní stav to na základě lékařského potvrzení vyžaduje, je poskytována bezlepková dieta.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách byl zřejmý partnerský přístup učitelů k žákům, snaha zapojit do výuky a zaujmout všechny žáky, vyučovací hodiny byly dobře připravené. V mnohých z nich byla účelně využívána digitální technika. Pedagogové kladli důraz na rozvoj elektivní kooperace skupinovou výukou a prací ve dvojicích. Hodiny byly svým obsahem a organizací vhodně přizpůsobené věku i schopnostem žáků. Pro sledované hodiny byla charakteristická příjemná pracovní atmosféra, střídání činností, snaha o zpestření výuky např. kvízy či křížovkami, což účinně podporovalo proces učení. Při učebních činnostech na prvním stupni bylo dbáno na vytváření a upevňování návyků správného sezení, držení psacího náčiní i na úpravu pracovního místa. Dílčí pokroky podporovalo průběžné slovní hodnocení s důrazem na pochvalu a ocenění momentálního výkonu. Práce s chybou a poskytování průběžné zpětné vazby o úspěšnosti práce žáků byly součástí většiny sledovaných vyučovacích hodin.

V některých vyučovacích hodinách chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny učitelem a žáky směrem k míře naplnění stanovených cílů. V menší míře bylo uplatněno sebehodnocení, vrstevnické hodnocení a jen ojediněle se vyskytovaly prvky formativního hodnocení. Pedagogové sice sledovali výsledky vzdělávání každého žáka, ale komentář k jejich výkonům byl jen stručný, málo využitelný k dalšímu učení. Zařazované úkoly měly stejnou obtížnost pro všechny žáky bez ohledu na jejich individuální schopnosti, pouze ojediněle byla sledována diferenciací a specifická práce s žáky, kteří mají větší zájem o daný předmět, příp. výukové obtíže. V nedostatečné míře byli žáci vedeni k hledání dalších zdrojů informací a jejich následnému využívání při řešení úkolů.

Ve třídách, kde se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinovali pedagogové výuku s asistenty pedagoga. Těmto žákům je také poskytována účelná podpora v podobě pedagogické intervence a předmětu speciální pedagogické péče.

V hospitovaných hodinách českého jazyka byly rozvíjeny řečové dovednosti a procvičovány či upevňovány nabyté vědomosti. Vyučující kladli důraz na používání spisovného

mateřského jazyka, vedli žáky k samostatnému projevu a obsahově správným formulacím. V novém učivu se věnovali dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí, především čtenářské gramotnosti a rozšiřování slovní zásoby v oblasti rozpoznávání a používání cizích slov. V hodinách literatury vyučující žákům předkládali aktivity, které rozvíjely jejich kreativitu a vztah k poezii. V hodinách matematiky bylo zastoupeno procvičování osvojených znalostí i nové učivo, které bylo vhodně vysvětleno prostřednictvím názorných pomůcek a příkladů. Vhodné rozložení a střídání činností podporovalo aktivizaci žáků. Numerické výpočty byly procvičovány zábavnou formou pomocí tajenek a kvízů, na prvním stupni byly zařazeny pohybové prvky a soutěže, které dále zvyšovaly zájem žáků o dosažení cíle. Ve výuce anglického jazyka se střídaly aktivity rozvíjející řeč, poslech a psaní v cílovém jazyce. Výuka byla efektivně vedena v daném cizím jazyce a vhodně tak bylo simulováno cizojazyčné prostředí s ohledem na přirozené učení žáků. Žákům byla průběžně poskytována kvalitní zpětná vazba k pochopení učiva. Ti se do výuky aktivně zapojovali a využívali spolupráce ve skupinách anebo ve dvojicích. V hodinách informatiky bylo zařazováno programování a účelně byly využívány i dílčí aktivity podporující logické myšlení směřující k snadnějšímu pochopení a využití robotických pomůcek.

V přírodovědných předmětech byla efektivita učení posílena badatelskými aktivitami, využitím didaktické techniky a realizací kooperativních a sebehodnotících forem výuky. Činnosti uplatněné v hospitovaných hodinách rozvíjely přírodovědnou gramotnost. Pedagogové v hodinách dějepisu předkládali činnosti, které podporovaly rozvoj kritického myšlení, propojování probíraného učiva s ostatními humanitně zaměřenými předměty a stimulovaly zájem žáků o historii. Při práci s učebním textem rozvíjeli svou čtenářskou gramotnost. Vyučující vhodně doplňovali probírané téma videoukázkami a vhodnými obrazovými materiály. Hodiny uměleckého zaměření se vyznačovaly příjemným klimatem s relaxačními prvky. Žáci byli vedeni k vlastní tvořivosti a kreativě při zohlednění jejich schopností a pracovního tempa. Výtvarné práce byly využity k tematicky zaměřené výzdobě školy.

Individuální vzdělávání žáků je koordinováno s třídními učiteli, žákům jsou nabízeny pravidelné konzultace.

Jednotlivé odpočinkové, relaxační nebo řízené činnosti v zájmovém vzdělávání byly časově vyvážené a probíhaly v příjemné atmosféře. Aktivity účastníků ve sledovaných činnostech byly založeny na kooperaci žáků při práci ve dvojicích a vedly k efektivnímu rozvoji jejich sociálních a pracovních kompetencí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky školy vykazují oproti době před covidovou pandemií lepší úroveň, přestože ve výběrovém zjišťování výsledků vzdělávání došlo ke zhoršení. S významným úspěchem prospělo přibližně 72 % žáků, neprospívající žáci se nevyskytují nebo jsou jejich počty v jednotkách případů. Systém získávání podkladů o pokroku žáků má škola nastavený pouze omezeně. Otevřené úlohy mezinárodního testování ani jiné srovnání s širším celkem nejsou uplatňovány. Využíváno je pouze interní ověřování výsledků vzdělávání. Úroveň dosahovaných vědomostí a znalostí je zjišťována běžnými způsoby (vlastní písemné práce, ústní zkoušení, ověřování praktických dovedností, srovnávací práce a další). Informace o vzdělávání a chování žáků, průběžné monitorování jejich pokroku i dosažených výsledků jsou vyhodnocovány a konzultovány na společných pedagogických radách nebo v rámci práce předmětových komisí a metodických sdružení. Získané podklady ze všech forem hodnocení slouží k nabízení pomoci žákům formou skupinového doučování nebo individuálních konzultací. O výsledcích žáků jsou informováni jejich zákonní zástupci.

Snížený stupeň z chování i neomluvená absence se ve školním roce 2021/2022 týkala dvou žáků.

Informace o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání získává škola především při osobním kontaktu. Přibližně 84 % žáků si volí obory ukončené maturitní zkouškou.

Školní poradenské pracoviště tvoří dlouhodobě výchovný poradce, speciální pedagog a metodik prevence. Od března 2023 se podařilo zajistit na částečný úvazek školního psychologa. Pro efektivní práci má každý z nich vymezené kompetence. Poradenský tým poskytuje služby žákům, zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům školy. Zajišťuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i neprospívající. Vzájemná informovanost všech zainteresovaných pedagogických pracovníků je zajištěna pravidelnými schůzkami. Speciální pedagožka aktivně spolupracuje s třídními učiteli, asistenty pedagoga a poskytuje žákům individuální pomoc v předmětu speciální pedagogické péče. Vzhledem k nárůstu počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami by mělo nové vedení školy hledat možnosti navýšení jejího úvazku pro příští školní rok tak, aby byla zajištěna výuka tohoto předmětu pro potřebné žáky. Uplatňování školní preventivní strategie eliminuje projevy rizikového chování, byla nově zpracována s využitím dotazníkového šetření školního metodika prevence mezi žáky, zákonnými zástupci a pedagogy. Přestupky jsou řešeny neprodleně a k jejich odstranění jsou přijímána vhodná opatření. Hlavní cíle preventivního programu jsou naplňovány řadou besed, přednášek a projektů, které pomáhají vytvářet korektní vztahy v třídních kolektivech. Aktivitu posilující sebepojetí, činnost žakovského parlamentu, vydávání školního časopisu nebo úzká provázanost činností prvního a druhého stupně podporuje osobnostní a sociální rozvoj žáků.

Nadané žáky škola identifikuje především díky zapojování do soutěží a projektů. K naplnění volného času je žákům nabízena celá řada zájmových útvarů, zde mohou uplatnit svůj zájem či talent v kroužcích zaměřených na sportovní aktivity, umělecké nadání, podporu logiky nebo digitálních kompetencí. Škole se dlouhodobě daří zapojovat žáky do řady soutěží a olympiád ve školních, okresních i krajských kolech, kde dosahují dobrých výsledků. Žákům škola nabízí k prohloubení přátelských vztahů a rozvoji sociálních kompetencí kurzy lyžování nebo školu v přírodě. K všestrannému rozvoji a podpoře žáků napomáhá i spolupráce s řadou partnerů. Díky místnímu akčnímu plánu byla výuka anglického jazyka podpořena putovním rodilým mluvčím, pro polytechnické vzdělávání byly přínosné tematické exkurze, soutěže a workshopy. K významným partnerům patří sdružení rodičů a přátel školy, školská rada, Technické služby Havířov či správa sportovních a rekreačních zařízení města.

Účastníci zájmového vzdělávání mají možnost se zapojit do sportovních, vědomostních, uměleckých a charitativních akcí (např. vánoční tvoření s rodiči, drakiáda, Noc s Andersenem, Družina má talent, Jsem laskavec), které jsou organizovány kmenovou školní družinou, zřizovatelem a školními družinami v obci.

Zákonným zástupcům škola poskytuje informace prostřednictvím žakovských knížek, školního informačního systému, třídních schůzek, webových stránek a výročních zpráv. Spokojenost a náměty na zlepšení spolupráce vedení školy zjišťuje pomocí evaluačních dotazníků zadávaných zákonným zástupcům.

Závěry

Vývoj školy

- Navýšení kapacity základní školy a školní družiny vzhledem k nárůstu počtu žáků. Vysoký přírůstek žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Od 1. srpna 2022 změna na pozici ředitele školy.
- Zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání žáků.
- Od 1. března 2023 došlo k rozšíření školního poradenského pracoviště o pozici školního psychologa.
- Doporučení z minulé inspekční činnosti konané ve školním roce 2013/2014 bylo v oblasti vedení povinné dokumentace školní družiny zohledněno.

Silné stránky

- Aktivní spolupráce se zřizovatelem a efektivní využívání dotačních programů a výzev vedlo k významnému zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání žáků.
- Přátelská atmosféra ve třídách, empatický a vstřícný přístup pedagogů k žákům vytváří pozitivní klima školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce pedagogové využívali diferencovaný přístup pouze ojediněle, bez důrazu na individuální schopnosti a dovednosti každého žáka.
- Pedagogové zařazují v menší míře formy výuky, které by učily žáky pracovat s informačními zdroji, uplatňovat sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení. V závěru vyučovacích hodin není dostatečně využíváno zhodnocení cíle vzhledem k pokroku žáků.
- Škola plnohodnotně nevyužívá možnosti pro rozšíření hodnoticích nástrojů o externí testování.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se ve výuce na vhodnou cílenou diferenciaci a odlišnou náročnost zadávaných úloh vzhledem k individuální úrovni vědomostí a dovedností žáků s ohledem na podporu žáků nadaných a žáků se zájmem o výuku.
- Rozvíjet schopnost žáků účelně využívat různé informační zdroje, poskytovat žákům formativní zpětnou vazbu a podporovat je v dovednosti provádět efektivní sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení.
- Zaměřit se na možnost navýšení pracovního úvazku školního speciálního pedagoga vzhledem k poskytovaným službám žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- V součinnosti se zřizovatelem upravit venkovní prostory školy ke smysluplnému využití žáky během vyučování a přestávek.
- Vyhodnocovat vzájemné vztahy mezi všemi aktéry vzdělávání, aktivně se zjištěním pracovat.
- Věnovat zvýšenou pozornost prevenci úrazovosti žáků.
- Přijmout systematická opatření pro zlepšení výsledků ve vzdělávání, např. formou aplikací otevřených úloh ve výuce, či realizací testování v rámci autoevaluačních aktivit škol, v režimu tzv. školního testování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný pro školní rok 2022/2023
2. Školní vzdělávací program školní družiny platný pro školní rok 2022/2023
3. Matrika základní školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
4. Dlouhodobá koncepce řízení a rozvoje školy do roku 2028
5. Hospitační záznamy vedení základní školy vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
6. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
7. Zápisy z předmětových komisí a metodických sdružení ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
9. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
10. Třídní knihy školy a přehledy výchovně vzdělávací činnosti školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
13. Souhrnná dokumentace k oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků, školní rok 2022/2023, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
14. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
15. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2022/2023 (vzorek)
16. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Mgr. Barbara Raszyková, školní
inspektorka

Ing. Šárka Kadlecová, školní inspektorka

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní
pracovnice

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.